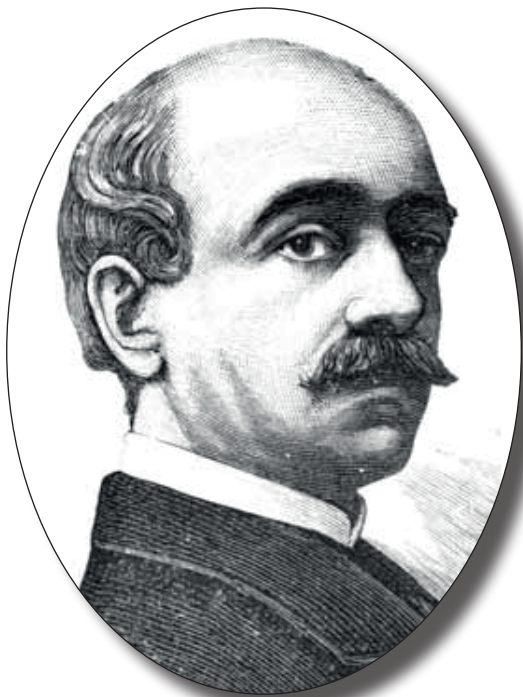

Serghei COLOȘENCO

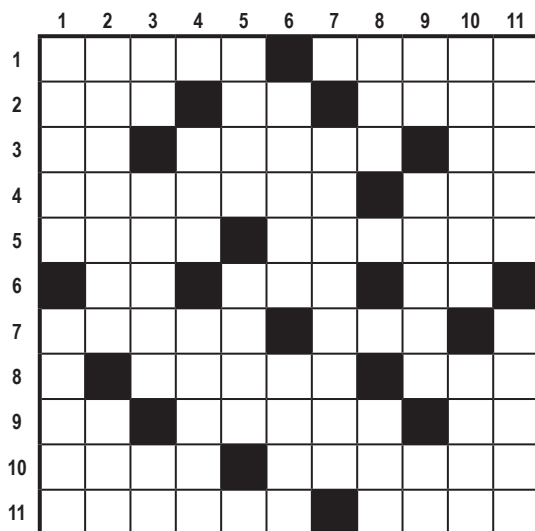
Vasile Alecsandri

VIAȚA

Editura SFERA
2018

VASILE ALECSANDRI

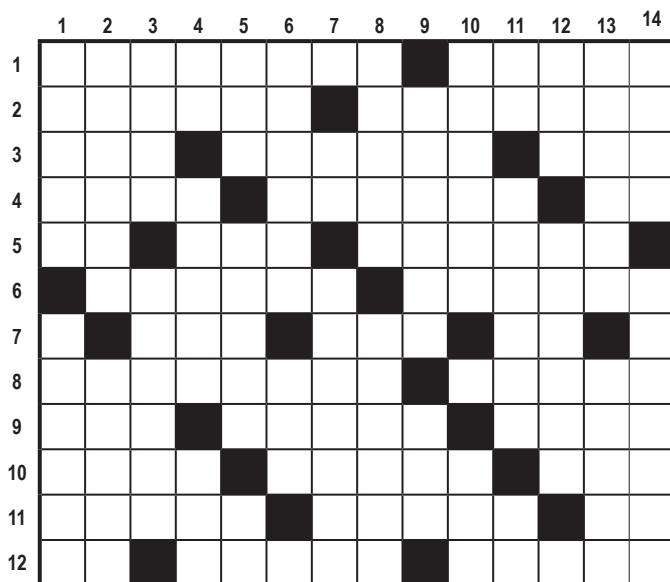
ORIZONTAL: 1) Orașul situat pe râul Bistrița, în apropiere de confluența cu Siretul, menționat documentar în 1408, unde s-a născut Vasile Alecsandri, la 14 iunie 1818; tatăl, Vasile, medelnicer, spătar, apoi vornic, iar mama, Elena Cozoni, urmașă a unor boieri greci – Mare familie de boieri din Moldova: logofătul Iorga, ispravnic de Bacău, avându-l ca om devotat pe Vasile Alecsandri, tatăl scriitorului; de la hatmanul Alecu, spătarul Alecsandri cumpără moșia Mircești; iar Ion, unul din prietenii apropiați ai poetului. **2)** „... **Doamna**”, legenda publicată în „Familia” la 21 ianuarie/2 februarie 1873 – **Stroe Plopan** – Material ce imită marmura în decorațiile arhitectonice. **3)** Carte! – Ciclul de poezii pe care Vasile Alecsandri le publică începând cu anul 1843, continuă tipărirea lor, iar în 1853, îi apare la Paris, volumul de poezii originale „... **și lăcrimioare**” – Puse la geam! **4)** Eroina pe care Vasile Alecsandri a făcut-o celebră. Prima apariție a fost în vodevilul cu subtitlul **Două fete ș’o neneacă**, pe scena Teatrului Național din Iași – **Fință** prin excelență, în filozofia scolastică. **5)** Mamifer lemurian nocturn, negru-cafeniu, din insula Madagascar – Țara europeană pe care tânărul Vasile Alecsandri o tranzitează venind din Franța, trecând prin Austria și revenind în țară, în 1839, după renunțarea la studii. O va vizita în 1846, împreună cu Elena Negri. **6)** Teatrul Național (siglă) – În acest loc (var.) – În temă! **7)** „... **literară**”, revista de care a răspuns Mihail Kogălniceanu, în care Vasile Alecsandri a debutat cu proza **Buchetiera de la Florența** – Denumirea dată **Obiectelor Zburătoare Neidentificate**. **8)** „*Om aspru*”

care doarme culcat pe-un buzdugan/Pletos ca zimbrul, cu peptul gros și lat,/Cu brațul de bărbat/cu pumnul apăsător,/E scurt la grai, năprasnic, la chip întunecos”, tatăl Fulgăi și tovarăș de luptă al lui Dan din poemul istoric **Dan, Căpitan de plai** – E privită cum „*curge și la cotiri ea se perde*” în pastelul **Malul Siretului**. 9) Primele comedii! – Actorul Fotino din filmul „Chirița în Iași” (1988) - Bir/ 10) „... **Moldovei**”, poezia din „Bucovina”, 13/27 aprilie 1849, scrisă la plecarea din **Scumpă țară și frumoasă** – Specie a poeziei lirice, exprimând sentimente de tristețe, de regret, de ușoară melancolie, cultivată de Vasile Alecsandri în special în ciclul **Lăcrimioare**. (pl). 11) Cântăreți din fluierile de trestie – Domn al României care l-a numit pe Vasile Alecsandri ministru al Afacerilor Externe, călătorind, astfel, în Franța, Anglia și Italia „*pentru a pleda în favoarea unirii țărilor române*” (Al.I.). **VERTICAL: 1)** În poezia **Iahtul** Vasile Alecsandri vrea ca această ambarcațiune mică și sprintească să spintece valurile: „*în voia întâmplărei,/Ca o lebădă ușoară.*” – Unul din prietenii lui Vasile Alecsandri care, însoțit de poet, de Al. I. Cuza, de Ion Negulici ș.a. au plecat la Paris, în 1834, sub supravegherea lui Filip Furnaraki, la studii (Nicolae). 2) Bunica dinspre mamă a lui Vasile Alecsandri, din Târgu Ocna, soția pitarului Dumitrache Cozoni –... **cătră Bahlui**, poezie scrisă în 1844 și publicată în „Calendarul pentru poporul românesc pe anul 1845”, inclusă de poet în proza „Iași în 1844”. 3) Ieșitul din luncă! – Fratele mai mic al poetului (n. 1825), colonel, fost agent diplomatic al țării la Paris (1860), căruia scriitorul i-a dedicat multe creații literare (m. 1884) – Iași la periferii! 4) Începutul sau sfârșitul poeziei sau romanului **Dridri?**! – Primul vers sau prima strofă a unei cântări bisericești. 5) O ușă foarte mare – Orașul din Moldova unde s-a mutat familia viitorului scriitor în 1822, locuind într-o casă de pe ulița Sf. Ilie (azi, strada Vasile Alecsandri). În 1850 poetul ocupă postul de director al Arhivelor Statului din acel oraș și, tot aici, apare volumul **Poezii populare. Balade (Cântece bătrânești)**. 6) Asemenea lui Statu-Palmă-Barbă-Cot – Denumire generală a vechilor triburi grecești, la Homer. 7) Teatrul din Iași la care Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu și Constantin Negruzzi preiau conducerea introducând în repertoriu piese românești. Aici, debutează Alecsandri cu comedia în trei acte **Farmazonul din Hârlău**, jucată la inaugurarea Teatrului, „*luni în 18 noiembrie 1840*”. 8) „Hic seputius est” (abr. lat.) – Cei ce se întorc! 9) Caiete! – Mama lui Alecsandri, născută Cozoni, „cu opt ani mai mică decât viitorul soț”, scrie Al. Piru în „Surzătorul Alecsandri”, de neam grecesc (m. 1842) – În august! 10) Francezul stabilit la Iași, înființând în 1831 un pension, unde au învățat, printre alții, Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Matei Millo ș.a. (Victor) – Fotografă, care a deschis în 1843, la București, primul atelier de daghereotipie (Wilhelmine). 11) „Alecsandri, din nou...” volum cu pledoarii documentare și jurnalistice, pe care Ioan Dănilă, autorul, l-a scris în 2017 într-o ediție revăzută și din nou adăugită – Unica fiică a poetului, pe care în 1867 o plasează la Paris, într-un pension.

Dicționar: ENS, AI-AI, HSE, IEC, PRIZ.

VIAȚA

(1818-1890)

ORIZONTAL: 1) Localitate pe Valea Siretului, mirific loc unde Vasile Alecsandri a copilărit, unde a scris multe din poeziile sale și unde la 22 august 1890 s-a stins din viață – Pensionul lui Victor Cuénim, frecventat de copilul Vasile Alecsandri în 1828, unde învață „un pic de franțuzească, un pic de nemțească, un pic de grecească și ceva istorie și ceva geografie pe deasupra” (pl.). **2)** Forul cultural al Bucureștiului unde Vasile Alecsandri conferențiază în 1883, în beneficiul lui Mihai Eminescu, bolnav – Funcție politică obținută de Vasile Alecsandri în urma insistențelor lui Mihail Kogălniceanu, pentru județul Bacău în divanul Ad-hoc (1857). **3)** Crustaceu – „... românească”, revista la care V. Alecsandri a publicat cu pseudonimele Vlad Moraru și Ștefan Molna – Exclamație de uimire. **4)** Sfântul . . ., ulița veche a Iașiului, unde tatăl poetului a avut un rând de case – Oraș pe Dunăre, unde la 9 august 1845 Vasile Alecsandri s-a îmbarcat la bordul vasului „Ferdinand”, plecând spre „zări albastre” – Dâmșii. **5)** Posezi – Ciocârlie – Construcțiile gospodărești pe care le preluase tatăl poetului în vederea exploatărilor pentru sare și pentru agricultură (sg.). **6)** În seara zilei precedente – „... românilor și a mai multor neamuri”, cartea lui Gheorghe Șincai pe care Vasile Alecsandri

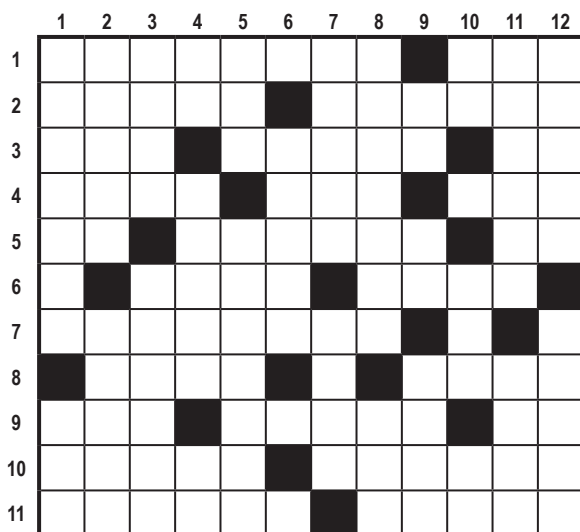
a citit-o și răstălmăcit-o (neart.). **7)** La ieșirea din Bonn! – Soi de ceai negru din China – Canoe! **8)** Localitate în Franța vizitată de Alecsandri pe ruta Paris-Nisa-Torino-Triest-Viena-Lemberg-Cernăuți, între anii 1869-1870 – Râul ce trece nu departe de Mircești, descris în poeziile sale. **9)** Strigăt de oprire pentru vite – Țipăt – Personaj din „Vechiul Testament”. **10)** Oraș antic în Siria – Una din fetele lui Barbu Delavrancea – Veșnicie (ant.). **11)** Coroană regală – Eustahio, tatăl cumnatului lui Vasile Alecsandri – Ion Câmpineanu. **12)** Începe aerisirea! – Rangul de dregător deținut de Vasile Alecsandri, care, fiind prim ministru, îl numește pe poet ministru de externe al Țării Românești (Ion).

VERTICAL: **1)** Fiica lui Vasile Alecsandri și a Paulinei, pictoriță de talent, soția lui I. Bogdan – Jupâneasa-cerber a copilului Vasile Alecsandri la casele din Iași până când acesta a plecat la școală. **2)** Țară europeană vizitată pentru prima dată de Vasile Alecsandri în 1846, când se oprește mai multă vreme la Veneția – Starea socială a lui Vasile Porojan, copilul țigan cu care Alecsandri și-a petrecut copilăria la Mircești. **3)** Temperaturile din pastelul „Iarna” – Localitate în apropierea Iașului, unde Vasile Alecsandri a avut o vie gospodărită de Paulina, soția sa. **4)** Costache Negri – Mama poetului, născută Cozonî, de origine grecească – Jucăria de nuiiele făcută de Vasile Porojan și viitorul poet având săgeți de șindrilă. **5)** Insula lui Circe (ant.) – Fratele mai mic al poetului, născut la 30.12.1826, fost diplomat și militar de carieră (m. 15.05.1884, la Paris) – Alexandru Odobescu. **6)** Funcția pe care a avut-o străbunul lui Vasile Alecsandri, vechilul Mănăstirii Sfântul Spiridon din Iași – Imită mârâitul câinelui. **7)** Negație – Anularea legăturilor pe viață a țiganilor robi de pe moșiile sale în 1854, demonstrează caracterul democrat al lui Vasile Alecsandri (pl.). **8)** Povestea de dragoste a lui V. Alecsandri cu Elena Negri, începută în țară și continuată apoi în străinătate, mai ales în Italia – Apăsător. **9)** Boierul Damian din comedia „Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului” (1884) – Localitate în Turcia. **10)** Alt titlu pe care-l obține V. Alecsandri în anul 1841 – Algebră (abr.). **11)** Împreună – Afirmția lui Al. Macedonski, care precizează că Vasile Alecsandri și-a clădit propria glorie „luând” din poezia populară (pl.) – Alexandru Herlea. **12)** Abreviere pentru „ottava” (Muz.) – Entuziasmul declanșat de câștigarea în 1879 a premiului de la Montpellier de către Vasile Alecsandri pentru poezia „Cântecul ginteii latine”, în rândul populației române. **13)** Țiganii lui Vasile Porojan – Caracterul poeziilor din ciclul „Ostașii noștri”. **14)** A se ivi – Sora mai mare a lui Vasile Alecsandri, măritată cu pașoptistul C. Rolla.

Dicționar: BOE, IMRI, IBLA, AON, EEA, TIL.

BARDUL DE LA MIRCEȘTI

(1818-1890)

ORIZONTAL: 1) Moșia sulgerului Vasile Alecsandri, tatăl poetului, unde acesta a trăit, a scris și a fost înmormântat la conacul devenit astăzi Casă memorială – E „aspru și sălbatic”, „vine de la munte”, „face cu-o suflare pod de gheață” și „dă aripi de vultur cailor”, într-un pastel hibernal. **2)** Mama poetului, născută Cozoni, fata unui grec românizat – „Căpitanul ...”, poezie din ciclul „Ostașii noștri”. **3)** Fluviul care „curge-n liniștire, nesocotind destinul” – Guvernanta din vodevilul „Rămășagul” sau doctorul Birman, din comedia „Peatra din casă” – Alexandru Lăpușeanul. **4)** Ciupercă parazită ce crește pe copaci (pop.) – Poeziile dedicate râului Bahlui (1844), ostașilor români (1877) și statuii lui Ștefan cel Mare (1883) – Și celelalte (presc.). **5)** Mihail Sadoveanu – „...noștri”, ciclul de poezii scris a celebra bravura soldaților români în războiul pentru Independență (neart.) – Horia Avrămuț. **6)** Modista din comedia „Jașii în carnaval”, reprezentată la Teatrul Național în beneficiul artiștilor români în 1845 – „... nou”, poezie din „Albina românească”, 16 mai 1843. **7)** Poetul care în „Epigonii” îl numește pe Vasile Alecsandri „Rege al poeziei” (Mihai). **8)** Localitate în Suedia – Părinți. **9)** Lipsit de vedere – Unul din visele de tinerețe ale poetului, înfăptuit la 24 ianuarie 1859, pentru care a scris o celebră „Horă”, ce se recita și se cânta cu înflăcărare – Anca Sârbu. **10)** Râul ce străbate lunca Mirceștilor „care-n veci curge, făr-a se opri din cale”, într-un frumos pastel – Râu din poemul „Dan, căpitan de plai”.

11) „Barbu...”, cânticel comic „cântat de d-nul Millo, pe Teatrul din București”, imortalizând într-o „galerie de tipuri contemporane” o figură pe cale să dispară (neart.) – Slav al libertului Scaur din piesa „Fântâna Blanduziei”.

VERTICAL: 1) Scriitor francez cu care Vasile Alecsandri discută, în voiajul făcut din Spania spre Paris, despre poezia noastră populară (Prosper) – Tip de oțeluri speciale (simb.). **2)** Copilul boierului neaș Tomșa, din legenda istorică „Despot-Vodă” – Domnișoara Docan, pe albumul căreia Vasile Alecsandri i-a scris o poezie, numind-o Mițulică și Măriucă. **3)** Localitate în Danemarca – Erbacea care „vine de la câmpuri cu fetica de la vie”, în pastelul „Concertul în luncă”. **4)** Constantin Negruzzi – Atributul Chiriței din comediiile lui Vasile Alecsandri – Eugenia Tudor. **5)** „East African Fiber” (abr.) – Poezia în care Vasile Alecsandri celebrează dragostea sa pentru Elena Negri, apărută în volumul „Doine și Lăcrămioare”, 1853. **6)** De jur împrejur (prop.). **7)** A înșela – Poezia-dedicație scrisă „Pe albumul d-rei A. Câmpineanu” la București, în 1860 și publicată în „Revista română”, în mai 1862 (neart.). **8)** Actrița Ileana Stana, distribuită de regizorul Mircea Drăgan în filmele „Cucoana Chirița” (1986) și „Chirița în Iași” (1987), inspirate după comediiile lui Vasile Alecsandri – Cuprinse de frică! **9)** Mircea Tomuș – Ioanid Romanescu – A broda. **10)** Gheorghe Asachi – Fiica vornicului Moțoc din piesa „Despot Vodă” – Teodor Bădărău. **11)** Pitarul Damian, boierul cu antereu, brâu, blană și căciulă brumărie, unchiul lui Iorgu, din comedia „Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului”, reprezentată în 1844 – Poezie patriotică scrisă la Mircești în septembrie 1886 și publicată în „Convorbiri literare”, în același an. **12)** Pașoptist ieșean, soțul Catinecăi, sora lui Vasile Alecsandri, în casele căruia s-a hotărât alegerea lui Al. I. Cuza ca domn al Moldovei (Constantin) – Poezie scrisă la Iași, în 1843 și apărută în „Propășirea”, 8 noiembrie 1844.

Dicționar: AMAL, OSL, RENS, RIC.

POETUL

(Biverb eliptic anagramat: (5) + 5 + 7 = 6, 10)

Oscar

Maurice

Nina

Tablou de N. Levaditti

TATĂL...

	1	2	3	4
1	1	8	2	14
2	15	6	5	4
3	7	13	16	3
4	10	12	11	9

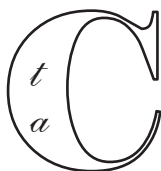
ORIZONTAL: 1) Hotnogul Stroe din „Dumbrava Roșie”. 2) Aurelia alintată. 3) Alt nume dat anasonului. 4) Locuințe.

VERTICAL: 1) Depozit de mărfuri. 2) Fluviu în Siberia (Rusia). 3) Localitate în Peru. 4) Zeități feminine în mitologia Eddelor.

1-16: Tatăl poetului (2 cuv.).

....SORA...

(Monoverb: 5-7)

...MAMA...

	1	2	3	4
1	2	11	6	5
2	7		1	10
3	8	3	4	9

ORIZONTAL: 1) Lele (dim.). 2) Zero – În orice sens! 3) Filozof antic grec, „descoperitorul dialecticii”.

VERTICAL: 1) Bilet la loterie. 2) Iod (simbol) – Este! 3) Cu sensul „recent”. 4) Coșofană neagră din Argentina.

1-11: Mama poetului (2 cuv.).

și FRATELE

	1	2	3	4	5
1	10	4	5	12	13
2	9	2	3	8	11
3	1	7	6	14	15

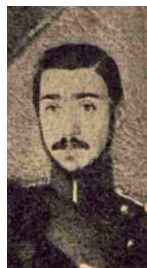
ORIZONTAL:

- 1) Mic de statură.
- 2) Cep la butoi.
- 3) Veseli.

VERTICAL:

- 1) A ști (arh.).
- 2) Bidiviu.
- 3) Singura.
- 4) Râu în Polonia. 5) Oraș în China.

1-5: Fratele poetului (2 cuv.).

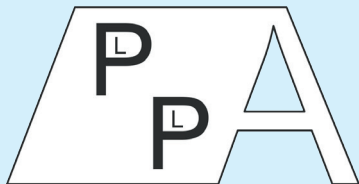
POETUL...

(Biverb cu incastru anagramat:
 $5 + 5 + 5 = 6 + \text{XXXXSXXXXX}$)

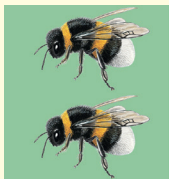
...SOȚIA...

(Monoverb: 5-7)

...FIICA...

(Biverb eliptic anagramat:
 $(5) + 7 = 5, (6)$)

...LOCUL MIRIFIC

(Metagramă anagramată:
 $\text{XXXXXXRX} - \text{XXXXXXTX}$)

CĂRȚI DE VIZITĂ

(6, 10)

Darie VLASE

SLĂNIC

*

Lidia VERESS

CĂLAN

*

Larisa LESNIC

DEVA

*

Denise LASCĂR

ILVA

*

Dalila SEVER

CAȘIN

*

Călin SEREȘ

VLADIA

Numele Poetului.

15 octombrie 1906

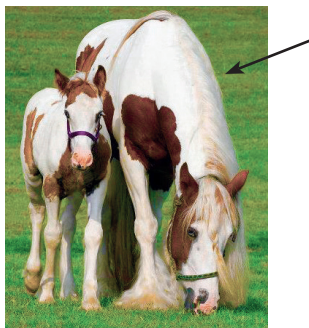
A avut loc dezvelirea statuii în bronz reprezentându-l pe Vasile Alecsandri, amplasată în fața Teatrului Național din Iași, str. Agatha Bârsescu nr.18. Realizată de sculptorul V. Hegel, statuia are două personaje reprezentative ale operei în altoreliefuri pe socluri: în stânga – *Peneș Curcanul*, iar în dreapta – *Rodica*.

Apud: Ionel Maftei, *File de calendar*, vol.3, 2010.

SCULPTORUL*

(Rebo eliptic anagramat:

(2) + 3 + 4 = 8)

*) Sculptorul este autorul bustului lui Vasile Alecsandri, din bronz, 1997, amplasat în fața Școlii nr. 9 din Vaslui (Gheorghe).

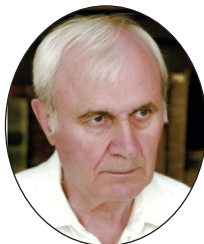

ALTE INTERPRETĂRI

(Biverb eliptic anagramat: 7 + (4) + 6 = 6, 10)

Ioan

Ion

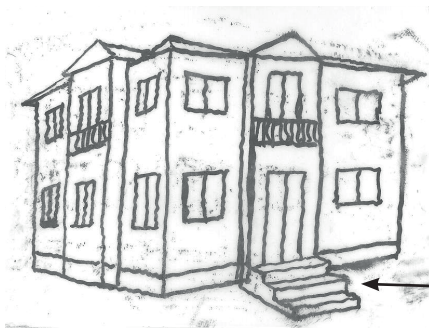

George

(Biverb anagramat:
5, 2, 4; 5 = 6, 10)

ZIGZAG

1	2	3	4
o			
	5		
	6	▲	
7			

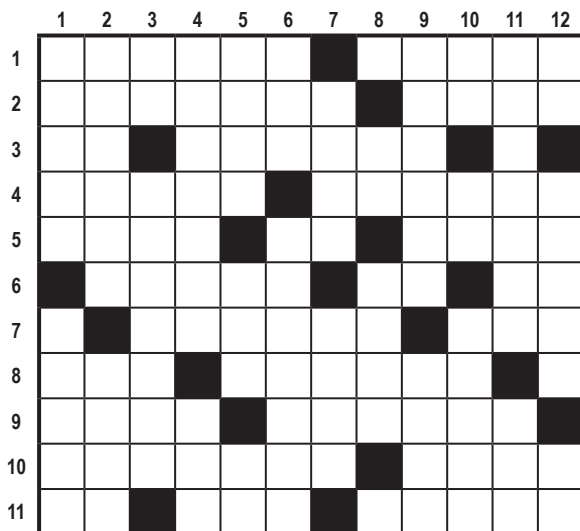
Desen de Ghiță Cristian.

- 1) Arbust semiparazit pe arbori, totdeauna verde. 2) Stau la pândă!
3) Rând. 4) Arătat cu degetul (pop.).
5) Căni! 6) Doctor în drept! 7) Poet român (Ion Th.).

CRONOGRAM

**ȘTIȚI CÂND A TRECUT ÎN NEFIINȚĂ
VASILE ALECSANDRI?
CALCULAȚI EXACT ANUL!
Îl...**

ALECSANDRI ȘI BACĂUL

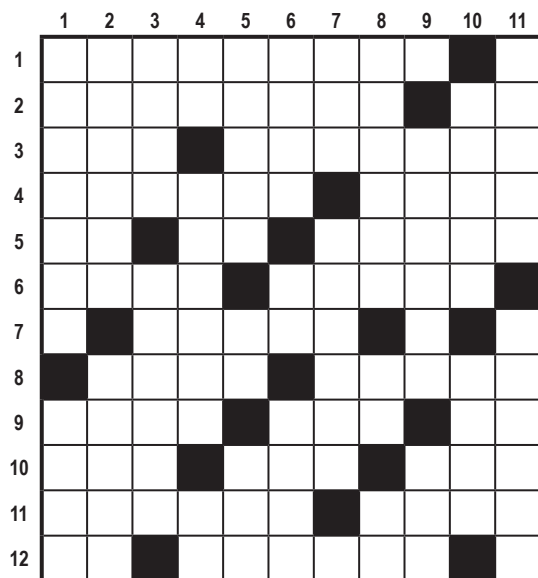
ORIZONTAL: 1) Istoric literar, care a afirmat că Vasile Alecsandri este „ctitorul culturii românești”, „cel care a creat, de fapt, literatura în forma ei, premodernă” (Eugen) – Prozator și publicist băcăuan, semnatar al Apelului pentru salvarea Casei „Vasile Alecsandri” din municipiul Bacău (Dan). **2)** Scriitor român, trăitor la Paris, cel care scrie în românește, și cel care, în interviul dat lui Ioan Dănilă în 1998, a spus că este necesară Casa-muzeu „Vasile Alecsandri” evidențiind faptul că poetul a fost „unul din cei zece candidați la tronul României”, că „este mentorul teatrului dramaturgiei românești”, că „scriind în latină, a avut parte în Franța de marea distincție a felibrilor pentru **Ginta latină** (George) – Muzeografa din Bacău amintită de Petre Isachi în „Dialog peste veac cu Alecsandri”, apărut în „Fântâna Blanduziei”, serie nouă, nr.1/1990 (Diana). **3)** Debutul lui Bacovia! – Publicația băcăuană care a înserat în numărul 7, sept. 2001, p.4, răspunsurile date de Valentin Coșereanu la întrebările puse de Ioan Dănilă privind necesitatea înființării la Bacău a Casei-muzeu a Poetului, concluzionând: „Toate popoarele își cinstesc oamenii deosebiți”. **4)** Rege al sabinilor (mit.) – Societății timpului său Vasile Alecsandri a oferit comedii și drame teatrelor din Iași și din București și în special acestora ca să-i bucure pe semenii. **5)** Râu în Namibia – Pene! – Titlurile a două poezii ale lui Vasile Alecsandri: prima scrisă la Constantinopol, în mai 1849, și inclusă în volumul **Doine și lăcrimioare**, 1853, iar a doua (cinci strofe) a fost publicată în „România literară”, la 27 februarie 1855. **6)** Cultivatori de flori albastre – Cult! – Constantin Rusu. **7)** Criticul literar Daniel Cristea-..., din București, a afirmat: „Casa *Alecsandri* ar trebui să fie o mândrie pentru orașul Bacău” – Magazin universal. **8)** Capabil –

Țara europeană vizitată de poet în mai multe rânduri, de unul singur, însoțit de Elena Negri, sau oficial când a fost ministru al Afacerilor Externe, în timpul domniei lui Al. I. Cuza. **9)** Pâine (reg.) – Sub egida acestei instituții internaționale (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) a avut loc la Bacău, între 14-16 noiembrie 1990, la centenarul morții Poetului, desfășurarea „ceremoniei inaugurării Casei «Vasile Alecsandri»”, eveniment menționat de Ioan Dănilă în volumul cu pledoarii documentare și jurnalistice „Alecsandri, din nou acasă”, ediție revăzută și din nou adăugită, Bacău, 2017. **10)** Scriitor român, care, într-o vizită la Bacău, în octombrie 1998, a spus: „Este de un firesc care ține de natura lucrurilor ca Bacăul să aibă o Casă «Vasile Alecsandri». Toată istoria literaturii, toate manualele școlare, toate tratatele consemnează faptul că Vasile Alecsandri s-a născut de fapt la Bacău” (Eugen) – Unul din foștii primari ai Bacăului (două legislaturi), a menționat că în 1894 se „zidi o bae după cerințele timpului, pe locul caselor unde s-a născut marele poet Vasile Alecsandri” (Costache). **11)** Bacău 35! – Orașul Iași în piesele lui Vasile Alecsandri – Localitate în județul Bacău.

VERTICAL: 1) Membră a Academiei Româno-Americane de Artă și Știință, sosită la Bacău în vara anului 2007, a pledat pentru Casa-muzeu „Vasile Alecsandri” (Carmen) – Publicist ieșean prezent în „Dacia literară”, nr.1/2005, cu articolul „George Ranetti în inima Mirceștilor” (Liviu). **2)** Profesor, eseist și publicist băcăuan, care în „Fântâna Blanduziei”, nr.1/1990 a scris după vernisajul expoziției de artă plastică și de carte dedicată Centenarului trecerii în eternitate a lui Vasile Alecsandri în „*Timpul-Alecsandri*, formă a sensibilității, s-a substituit timpului *real*” (Petre) – Istoric și critic literar, a opinat: „Locul de naștere al lui V. Alecsandri e orașul Bacău” (Alexandru). **3)** Mihai Tudoran – Scriitorul și umoristul care în revista „Furnica”, 13 ian. 1920 publică „Lunca din Mircești, la mezat” în care ia atitudine împotriva celor care vor să înstrăineze „modesta răzășie a celui mai mare bard național al nostru” (George). **4)** Scriitor ieșean, a spus despre Casa Alecsandri: „Nu se poate ca în România anului 2014 să rămânem cu o ruină”, militând pentru aceasta (Mircea Radu) – Bolduri. **5)** Roșu pe casă – Paradis – Aurel Stanciu. **6)** Perdea solară – Creațiile artistice ale lui N. Levaditti reprezentând portretele familiei din 1835 și 1845 au fost făcute la dorința tatălui poetului. Tabloul în ulei din 1845: Vasile Alecsandri, tatăl și Iancu, pe atunci căpitan. **7)** Victor și Geta Palade, semnatari ai Apelului pentru salvarea „Casei «Vasile Alecsandri»” din municipiul Bacău... – ...dar și acest ieșean, Dan-Bogdan, a semnat prompt, în 2013. **8)** Elena Cancicov – Femeie de la țară. **9)** Uimit – „Institut Sénégalais de Recherches Agricoles” (siglă). **10)** Literă grecească – La modă! – Așezarea de pe Bistrița inferioară, atestată la 19 februarie 1105, pe un potir, locul natal al lui Vasile Alecsandri (14 iunie 1818). **11)** Scriitor și ziarist băcăuan (Pseudonim Vlad Sorianu), a publicat în „Deșteptarea”, nr.16/1990 articolul „Sărbătoarea centenarului «Vasile Alecsandri» în orașul său natal” (Vasile) – Sâmburi de rodie! **12)** Comun la Bacău! – Personalitate a culturii noastre, care a afirmat despre Vasile Alecsandri: „Comediile, canțonetele și vodevilurile [...] au fost pedagogie, literară” (Nicolae) – Au sucit-o!

Dictionar: UHAB, BIG, ODI.

VASILE ALECSANDRI ȘI ELENA NEGRI

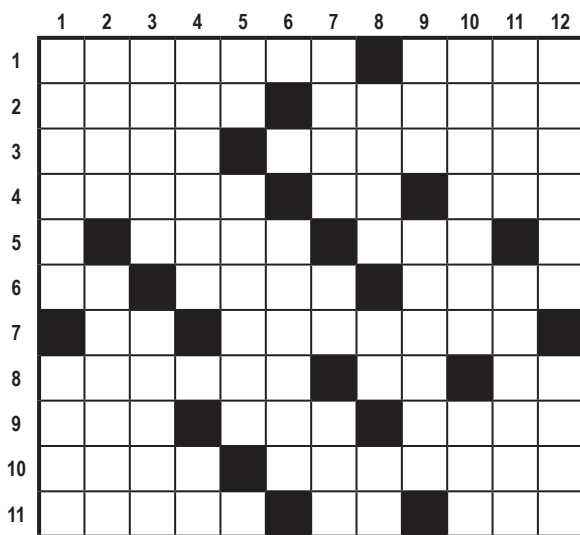
ORIZONTAL: 1) Istoricul literar, care în 1947 a publicat volumul „Vasile Alecsandri și Elena Negri”, cu un jurnal inedit al poetului, pentru care a primit, în același an, Premiul Academiei „B. P. Hasdeu” (Constantin D.). **2)** Marta, căreia i se datorează reproducerea aproape integral, după manuscris, a jurnalului tălmăcit în românește, manuscris achiziționat în 1956 de la Elena Ivănescu-Capșa, nepoată a Paulinei Alecsandri, soția poetului – Mircești, 21/ **3)** „Logistic distribution system” (abr. inf.) – Organele cu aspect spongios, din cavitatea toracică, îmbolnăvite la Elena Negri și tratate de renumiți medici ai vremii din străinătate: Rostan, Andral, Lanse și Cangiano, boală ce i-a adus sfârșitul la 4 mai 1847. **4)** Bloc de piatră adus de ghețari – Lac în Canada. **5)** Luate de braț! – Inima poetului! – Durerea mare pe care a simțit-o și a suferit Vasile Alecsandri la și după dispariția Elenei Negri, rămânând neconsolat. Când prietenul său, Al. Papadopol-Callimach, îi scrie că vizitase moșia Blânzi, în 1888, poetul îi răspunde că n-a uitat timpul petrecut acolo (pl.). **6)** Localitate în Croația – Poezia populară care poartă titlul volumului ce include și ciclul **Lăcrimioare**, dedicat Elenei Negri. **7)** Orator (var.). **8)** Oraș în Egipt – Latura sufletească a poetului desprinsă din scrisoarea adresată Zulniei Sturdza, sora Elenei Negri, în care-i descrie, printre altele, de grija ce o are față de „doamna N...”. **9)** Poezia pe care Vasile Alecsandri a scris-o la doi ani de la moartea Elenei Negri, la Constantinopol, în mai 1849; gândul poetului spre ființa iubită „*vecinic va zbura*” – Curent (abr.) – Ore! **10)** Literatură, pe scurt! – Măsură agrare – Calitate, virtute. **11)** Satul din județul Galați, unde a fost moșia familiei Negri, și unde Vasile Alecsandri a cunoscut-o pe Elena Negri. Aici

poetul a scris, în 1845, „**Vezi tu vulturul...**”, în care sufletu-i vesel „*Se-nalță cătră ceruri, plutind în dulci fiori*”. Tot aici, la moșie, a scris **De crezi în poezie... și 8 mart** – Cartier în Istanbul, numit azi Beyoglu, fost cartier al ambasadelor Veneției și Franței, unde „în ograda bisericii grecești” a fost înmormântată Elena Negri, la 4 mai 1847, iar pe lespedea de marmură este săpată inscripția cu numele ei, Moldavia și data. **12)** Dânsa – Numele cu care Vasile Alecsandri o alinta pe Elena Negri, întâlnit în poeziile ce i le-a dedicat: **Dulce înger, Cântic de fericire, Barcarolă venețiană, Gondoleta.**

VERTICAL: 1) Oraș în Sicilia (Italia), port la Marea Tireniană, cunoscut centru turistic, balnear și cultural, unde în februarie 1847 Vasile Alecsandri și Elena Negri au sosit, venind de la Neapole, pentru tratament: „*toată nădejdea noastră este în efectul salvator al climei*”, iar „*clima Siciliei a corespons până acum faimei de care se bucură în general în lumea întreagă*” – „*Frumoasa îngerelă cu... aripioare*”, vers din poezia **Steluța, Dedicăție E. N.** **2)** Unul din medicii de la Paris care au consultat-o pe Elena Negri, recomandându-i „*soarele Siciliei, absolut trebuitor pentru restabilirea sănătății*” – „*Iubirea ta-mi însuflă un dor de nemurire!/Iubirea mea mă-nalță la tronul îngeresc!*” (**O seară la Lido**). **3)** Orașul din Italia (Toscana), în apropiere de Marea Ligurică, unde urma să petreacă Elena Negri iarna viitoare, în 1848, venind de la Livorno, la sfatul medicilor Cangiano și Lanse – „*... mea*”, poezia alcătuită din terține, scrisă la 12 ani de la dispariția iubitei: „*Așa avui eu parte/A sta în veci departe/Ș-a plânge după ea!*” **4)** „*Cei mai fericiți ai tinereții mele au trecut pe sub ochii mei ca un nor de fantasme drăgălașe...*”, rânduri din confesiunea poetului adresată lui Al. Papadopol-Callimach, în 11 iunie 1888, de la Paris (sg.) – Gondolierul venețian ce-i ducea pe cei doi prin canalele orașului cu „*Gondola, leagăn dulce, ne primblă împreună*”, amintit în poeziile **Biondineta** și **Gondoleta**, cu nume de alint – Doine! **5)** Moluscă marină – Cută! – „*... prin neguri, dimineată,/Noul doge mă zări/Și pe-a lui San-Marco piață/Din palat se coborî*” (**Biondineta**). **6)** Pudră albă, medicinală – Notă muzicală – Floarea din poezia „**Dulce înger...**”, scrisă pentru „*Ninița, draga mea!*”, la Brusa, în 1846. **7)** Slujnica ce o însoți pe Zulnia Sturdza și pe Costache Negri la Constantinopol, sosiți în grabă, când au aflat de moartea Elenei Negri (Moldoveni) – „*Saltă aprins*” în poezia **Veneția** cu subtitlul „11 septembrie 1846”, scrisă în cinci părți, la Palatul Benzonius, unde cei doi au locuit o vreme (pl.). **8)** Țesut nou format într-un organism, apărut prin înmulțirea exagerată, patologică a unor celule (pl.) – Munte! – Pete! **9)** „*Vecinic în noapte tristă,.../Ascult a vremii pas necurmat*”, versuri din poezia **Așteptarea**, datată Triest, sept. 1846 – A consuma lichide. **10)** „*Și cum să crezi când de cinci luni neîntrerupte sora dumneavoastră nu a avut o singură zi de odihnă, când de cinci luni... mea este torturată de îngrijorările cele mai crude?*”, rânduri din scrisoarea pe care Alecsandri o expediază Zulniei Sturdza din Neapole la 2 aprilie 1847 – „*Va alunga din ochii-ți oricare negri...*”, vers din poezia **Despărțirea** (sg.; var.). **11)** Modul cum se adresează unui „*prieten imaginar*” poetul în scrisoarea din Ghenar, 1847, anunțându-l că se află în Sicilia împreună cu doamna N..., „*care întrunește cele mai frumoase calități ale sufletului și ale spiritului*” și cu Nicolae Bălcescu, „*care a venit să găsească alinare boalei de pept în atmosfera caldă a Palermii*” – Alecu, fostul soț al Elenei Negri, de care s-a despărțit în martie 1845.

Dicționar: ODIC, MLUN, ISNA.

DACIA LITERARĂ SUBT REDACȚIA LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU

ORIZONTAL: 1) „Introducția”, datată „30 ghenarie 1840”, este semnată de Mihail Kogălniceanu, „redactorul răspunzător”, în care sunt precizate obiectivele și principiile călăuzitoare ale „Daciei literare” – Fascicul de lumină (fig.). 2) În studiul „Din trecutul ziaristicii românești” amintește de rolul avut de „Dacia literară” (Ioan) – Profesorul de desen din nuvela „Buchetiera de la Florența”, de Vasile Alecsandri, apărută în „Dacia literară”, tom I, mai-iunie 1840, care „avea pentru mine o dragoste cu totul părintească și mă recomanda la toți ca cel mai sânguitor elev al lui”. 3) Două localități în Germania – Domn al Moldovei între 1834-1849, care a suprimat apariția revistei pentru că Mihail Kogălniceanu a lăudat într-un articol domnia lui Alexandru cel Bun, după spusele lui Vasile Alecsandri (Mihail). 4) Erou anonim din nuvela „Alexandru Lăpușneanul”, de C. Negruzzi – Epici! – Tanzania, auto. 5) Localitate sătmăreană – Inspectoratul Școlar Județean (abr.). 6) Nicu Florea – Orașul din cap. 4, „Câteva răvașe”, al nuvelei „O alergare de cai” de C. Negruzzi, apărută în „Dacia literară”, tom I, mai-iunie 1840 – Anatoxina difterică purificată și absorbită pe fosfat de aluminiu (abr.). 7) Aere! – Foaia literară germană redactată de Iosef, nobil de Mehoffer, amintită în „Dacia literară”, la rubrica „Telegraful „Daciei”, ce „se vor îndeletnici, îndeosebi, și cu principatele românești”. 8) Coș de nuielă fără fund, în care se prinde crapul la stuf – Animalele din fabula „Lupul nazâr”, de

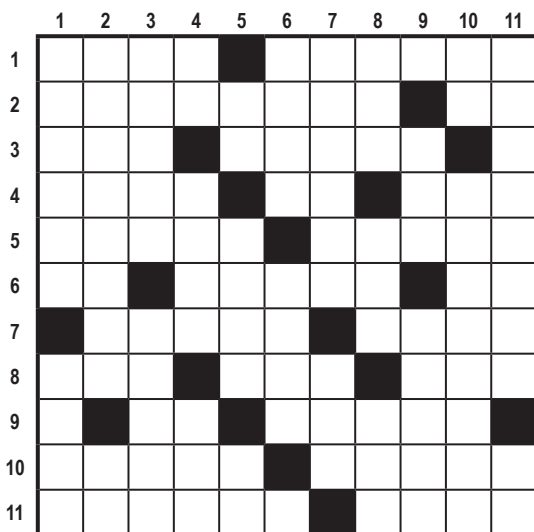
Al. Donici, tom I, martie-aprilie 1840 – Rodica Filimon. 9) Zgomot înfundat – Localitate în Japonia – Leziune. 10) Cavalerist de odinioară – „Eu sunt Erod.../ Care pe cal a-ncălecat,/ Și pământul a tremurat”, versuri din studiul lui C. Negruzzi apărut în „Scene pitorești din obiceiurile Moldaviei. Căntece populare a Moldaviei”, tom I, martie-aprilie 1840. 11) Filozof antic grec amintit în „Lexicon de întrebuintare zilnică”: „Întemeietorul sectei stoice. Acest filosof zice că firea ne-au dat urechi și o gură spre a ne învăța că se cuvine îndoit mai mult a asculta decât a vorbi”, text preluat din „Albina românească”, nr. 10, 1840 – Cămașă rustică – În felul acesta.

VERTICAL: 1) Universitar ieșean, autoarea ediției „Dacia literară” sub redacția lui Mihail Kogălniceanu, cu un amplu studiu introductiv, Editura Minerva, 1972 (Maria) – Proiectil de artilerie. 2) Limba vorbită de eroii lui C. Negruzzi, Olga, Ipolit, Ivan, în nuvela „O alergare de cai” – Specia genului epic cultivată de Gh. Asachi și Al. Donici, în „Ursul, paserea, șarpele și momița”, „Măgariul”, „Vulpea și bursucul” ș. a. în care personajele sunt animale, plante, lucruri, deprinzându-se din fiecare câte o morală (pl.). 3) Spectacolul muzical cu „Norma”, de Bellini, în care a cântat Cecilia de „tot publicul, în entuziasmul său fără margini, se rădică în picioare și bătu atât de tare în palme”, din „Buchetiera de la Florența”, de V. Alecsandri, tom I, mai-iunie 1840 – În concepția lui Mihail Kogălniceanu, „Dacia literară” își propunea ca acest popor „să aibă o limbă și o literatură comună pentru toți”. 4) „Locul stației cei mai în jos a întreprinderii vasurilor cu aburi pe Dunăre”, orașul-port amintit în traducerea lui M. Kogălniceanu din „D. A. Demidoff în Banat, Valahia și Moldavia” – Canoe! 5) Radu Șerban – Feciorul lui Basarab, „preamilostivul domn al Țării Românești”, citat în „Hronologia...”, preluată din „Foaie pentru minte”, nr. 4. 6) Om de cultură, poet, prozator și dramaturg, autor al învățământului ieșean, publică în „Dacia literară” poezia „Două spicuri”, tom I, mai-iunie 1840, reproducerea din „Albina românească”, nr. 46, 1840 (Gheorghe; 1788-1869). 7) „Miorița și două...”, fabulă de Al. Donici publicată în tom I, martie-aprilie 1840, p. 210 – Ioan Lungu – Reflexiv. 8) „...nazâr”, altă fabulă publicată de Al. Donici în același tom, la p. 215 (nom; pl.) – Ion Oprea – Deasupra. 9) Societatea scriitorilor români (abr.) – „Despre...”, studiul lui I. Eliad preluat din „Curierul românesc”, nr 7 și 8, 1840 și apărut în „Dacia literară” în tom I, ianuarie-februarie 1840. 10) Cuvânt din „Lexicon”: „O frumoasă neguțitoare de vin, care numai cu ieften preț vinde a ei marfă” (pl.) – A brăzda. 11) Venită după orz! – Fabula nr. 3 publicată de Al. Donici în tom I, martie-aprilie 1840, p. 209. 12) „...teiului”, scenetă de Gh. Asachi – Gafița din poezia lui C. Stamati, dedicată d-lui C. de Hurmuzachi, tom I, martie-aprilie 1840, p. 197.

Dicționar: ASEL, EAT, ATEA, EHI, ORZA.

MIHAIL KOGĂLNICEANU

(1817-1891)

ORIZONTAL: 1) Tatăl lui Mihail Kogălniceanu, vornicul (26 mai 1787-6 martie 1856), căsătorit cu Catinca Stavilă, „coborâtoare dintr-o familie genoveză” – „...lui Moșu Toma”, traducerea lui T. Codrescu a romanului scriitoarei Harriet Beecher Stowe, la care Mihail Kogălniceanu tipărește „Ochire istorică asupra sclaviei” ca introducere. 2) Unul dintre profesorii pe care i-a avut elevul Mihail Kogălniceanu la Institutul Francez de la Miroslova – Inițiale cu care a semnat unele scrieri Mihail Kogălniceanu. 3) Puse în cutie! – La confluența acestui râu cu Nemțișorul, în apropierea Mănăstirii Neamț, Mihail Kogălniceanu pune în lucru la 1854 fabrica sa de postav, care va funcționa până în 1869. 4) Grupare etnică din Ghana – Cal dobrogean – Fluviul Po din Italia. 5) Vulcan activ în Costa Rica – Titlul volumului ce adună scrierile istorice ale lui Mihail Kogălniceanu, îngrijit de Andrei Oțetea (1946). 6) Intrare în Iași! – Actul istoric înfăptuit în 1859, la 24 ianuarie, la care Mihail Kogălniceanu a militat activ, combătând și izolând acțiunile nepatriotice ale boierilor – Horia Matei. 7) „Un vis a lui Petru ...”, scriere istorică publicată în „Propășirea. Foaie științifică și literară”, Iași, 1844, nr. 1, 9 ian. – Pseudonim al lui Ioan Voinescu, publicist român (1812-1855). 8) Mihail Kogălniceanu din județul Iași – Primele rețete! – Fire textile. 9) Poezie de Alexandru Hrisoverghi amintită în evocarea „Viața lui A. Hrisoverghi”, scrisă de Mihail Kogălniceanu la 1 ianuarie 1843 și publicată ca introducere la vol. „Poezii a lui A. Hrisoverghi. Ediție completă”, Iași, la „Cantora” Foiei Sătești,

1843 – Instituții de învățământ. 10) „A. Demidoff în, ...Valahia și Moldavia”, prezentarea jurnalului de călătorie făcut de Mihail Kogălniceanu în „Dacia literară”, Iași, 1840, tom I – Soția lui Martin din comedia „Două femei împotriva unui bărbat”, o adaptare făcută de Mihail Kogălniceanu și jucată pe scena Teatrului Național din Iași. 11) „...românească”, suplimentul literar al „Albinei românești”, care de la 1 iulie 1838 apare sub redacția lui Mihail Kogălniceanu – A scris „Studiu introductiv” la „Mihail Kogălniceanu. Discursuri parlamentare din epoca unirii” (1959; V.).

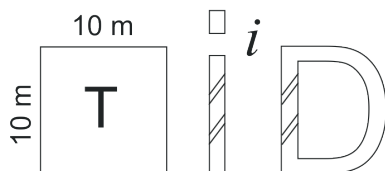
VERTICAL: 1) „...pierdute. Un întâi amor”, proză de Mihail Kogălniceanu publicată în broșură, la 1841 – „Un foc bun ardea în și în odaie era un aer mai curat decât în sala danțului”, din „Soirées dansantes (Adunări dănțuitoare)”, „Albina românească”, Iași, X, 1839, nr. 81-84. 2) „Dacia”, publicația avându-l ca redactor pe Mihail Kogălniceanu, scoasă împreună cu Vasile Alecsandri și Constantin Negruzzi, în 1840 – Aurel Leon. 3) „Tainele”, roman autobiografic, publicat fragmentar în „Gazeta de Moldova”, 1850 (ianuarie-martie), neterminat și nesemnat (nom.) – „Singurul stat unde sclavii se tratează mai cu blândețe”, scrie Mihail Kogălniceanu în „Sclavie, vecinătate și boieresc”, publicat sub titlul „Ochire istorică asupra sclăviei”. 4) Elena Cuza – Albastru deschis – „International Astronomical Union” (siglă). 5) Rocada mică, la șah – Notă

obținută la examen (reg.) – Parte! 6) Domnul Principatelor Unite în fața căruia Mihail Kogălniceanu ține un discurs la alegerea sa, la 5 ianuarie 1859, în numele Adunării Legislative, discurs tipărit întâi pe foi volante – La băile din această localitate austriacă l-au trimis „doftorii din Viena” pe A. Hrisoverghi, cură care nu-i prii, din „Viața lui A. Hrisoverghi”. 7) Bun vorbitor s-a dovedit Mihail Kogălniceanu în Adunarea Generală a României, în Adunarea deputaților sau în Parlamentul țării – Istoricul roman Liviu, amintit în Cuvântul introductiv la cursul de istoria națională, rostit la 24. 11. 1843, la Academia Mihăileană. 8) „Longton” (simbol) – Cal murg (reg.) – Terci moldovenesc. 9) Valuri poetice – Orașul austriac vizitat în câteva rânduri de Mihail Kogălniceanu. 10) Bogdan Matache – „Ștefan cel Mare...”, scriere istorică din „Propășirea. Foaie științifică și literară”, Iași, 1844, nr. 33, 27 august. 11) Forul de știință român care îl primi în rândurile ei, ca membru, pe Mihail Kogălniceanu în anul 1868 – Alexandru Andriescu.

Dicționar: ZEMA, IVII, UNER, PEI, CIR.

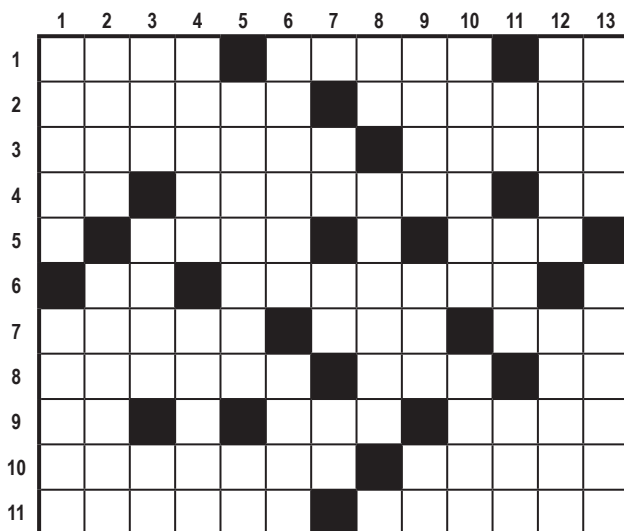
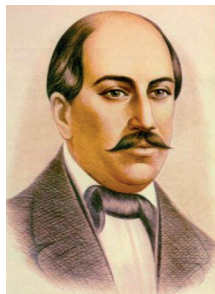
REVISTA

(Biverb reflexiv: 5, 8)

CONSTANTIN NEGRUZZI

(1808-1868)

ORIZONTAL: 1) Tatăl lui Constantin Negruzzi, mic boier cu dragoste de literatură – Dădaca și singura prietenă a Zoei, din nuvela omonimă – Luat la braț! 2) „Meseria asta cere un talent și o vrednicie deosebită”, *Scrisoarea XXV (Omul de țară)* – Poetul care a semnat prefața la C. Negruzzi, „Păcatele tinereților”, 1942 (Ion). 3) Rangul pe care-l primește Negruzzi, de la domnie – Scriitor francez din care C. Negruzzi traduce în românește „Harta nouă a Europei” (1828-1885). 4) Iacob Negruzzi – Spătarul „încă tânăr, în inima lui este iubire de moșie”, care-l otrăvește pe domn, în nuvela „Alexandru Lăpușneanul” – Inima lui Negruzzi! 5) Scriitor român, publică în 1868 „C. Negruzzi. Epoca și scrierile sale” (George) – Instrument muzical popular. 6) Dragoș Pătrașcu – Fiu al lui Constantin și Maria Negruzzi, ceilalți fiind Leon, Iacob, Gheorghe și Eliza. 7) Stânjenelul descris de Onisim Cerențel în „Flora română” (pl.) – Diminutiv feminin – „Fiica unui boiernaș, care prin slujbele sale se ridicase la o treaptă cinstită [...] ochi căprii, umbriți de lungi gene și scăldați într-o rouă de desfătare”, din prima nuvelă a lui Negruzzi publicată în „Curierul de ambe sexe”, periodul I, nr. 7, 1837. 8) Poetul Scavinschi „era de neam român din Bucovina”, descris în *Scrisoarea IV* intitulată „Un poet necunoscut”, mai, 1838 – Râu în Rusia – Cete! 9) Ion Gorun – Răsărit – Spătarul Dumitrache a cărui fiică Maria, se căsătorește la 6 iulie 1839 cu Constantin Negruzzi, fiind cununați de mitropolitul Veniamin Costache. 10) Boier de divan, care conducea cancelaria domnească amintit în *Scrisoarea XXVII* „Un proțes de la 1826”, datată

martie 1851 – Clădirea domnească a lui Alexandru Lăpușneanul unde cei 47 de boieri au fost uciși. 11) Împreună cu acest om de cultură ieșean, Negruzzi a lucrat în cadrul cenzurii (1856), ale cărei rigori le suferise el însuși, cu prilejul publicării poveștii „Toderică” în paginile „Propășirii” (Gheorghe) – „Câteva...”, capitolul ultim (IV) al nuvelei „O alergare de cai” inclusă în volumul „Păcatele tinereților” (1857), partea I, „Amintire de juține”.

VERTICAL: 1) „...literară”, revista care a apărut în 1840 și la care Constantin Negruzzi colaborează la trei rubrici: „Scene din cronicile Moldaviei: Alexandru Lăpușneanul”, „Scene pitorești din obiceiurile Moldaviei. Cântece populare a Moldavei” și „Scene contemporane I: O alergare de cai” – Povestea de dragoste dintre Manda, fiica lui Radul-vodă, și curteanul Dragomir, descrisă de Onisim Cerențel Angelicăi, din „Flora română”. 2) Sluga din „O alergare de cai” – „Marșul lui...”, doină scrisă de Negruzzi în spirit folcloric, publicată în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, 1838. 3) Sufix cu sensul „conducător” – Ghimpe – Gheorghe Asachi. 4) Cei 47 de boieri invitați de Alexandru Lăpușneanul „să vie ca să ospăteze împreună”, măcelăriți de ostașii și de slujitorii domnului – Insulă japoneză. 5) Egumenul de la mănăstirea Bogdana, părintele „Dumbravă ne găzdui și ne ospăta patrioticește”, din *Scrisoarea XXVIII* „Pelerinagiu”, octomvrie, 1852 – Filip Harea. 6) A provoca pe cineva la ceva – „Neantul” în cosmogonia băștinașilor din insula Samoa. 7) Rusu Olga – Întrebare simplă – Liniște la

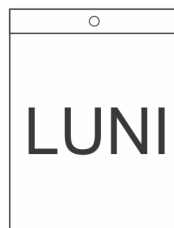
castel! 8) Nicolae Petrașcu – „Chipul său era frumos și interesant, dar o întristare desnădăjduită se vedea pe fața sa palidă. El purta ochelari verzi”, venit la Chișinău, la hipodrom, din nuvela „O alergare de cai”. 9) Funcția de cancelarie pe care o obține Constantin Negruzzi în 1825 la Visterie, la Iași – Negru pe alb (pop.) – La revedere! 10) „...românească”, revista lui Gh. Asachi, la care Negruzzi a colaborat începând din anul 1835: traducerea „Baladelor” lui Victor Hugo (14 la număr) ș.a. – Fiu al lui Priam (mit.). 11) Din capul locului! – Cunoscută sală de spectacole din Viena – Acela (pop.). 12) „Slănicul, Cașinul, Oituzul, Tazlăul” care se varsă în Trotușul „ce își face loc printre stânci și scaldă T. Ocna [...] merge de se aruncă lângă Agiud în Siret”, din *Scrisoarea XXVIII* „Pelerinagiu”, octomvrie, 1852 – Omul de la salină. 13) Insulă finlandeză – „200...cercate de bucate, prăjituri și alte trebi gospodărești”, lucrare alcătuită de Constantin Negruzzi și Mihail Kogălniceanu, tipărită la Iași, la Cantora „Foaiei satești”, în 1841.

Dicționar: IIA, NOM, LEAI, LAI, AGAV, AEZ, ATTU.

SCRIITORUL

(Monoverb: 3-8)

Z

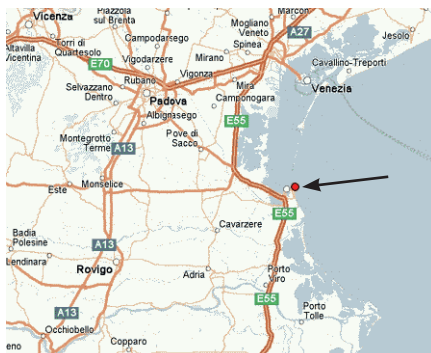

PRIETENII

(Rebo metagramă anagramată:

XXXXXGXX = 3, 5)

N

(Monoverb: 8-11)

NTO

(Rebo metagramă anagramată:

IXX XXXXX + XXXXX = 8, 5)

C

(Rebo metagramă anagramată:

XRXX + XXXXXXXX = 7, 5)

C

(2 cuv.)

Constantin

(Rebo metagramă:

GXXX + XiXXXXXX = 12)

K

N

CUZA VODĂ

(Triverb: 4, 2, 10)

MP S D

Octavian

Gabriel

PRIETENII

(Biverb eliptic anagramat:

$$(4) + 7 = 5, 5)$$

Ion

Marin

(Biverb: 8, 5)

Z

Aritmogrilă

	1	2	3	4	5
1	8	6	1	4	13
2	9	4	7	5	12
3	14	15	10	2	3

ORIZONTAL: 1) Aduce câștig anual. 2) Persoanele indicate. 3) Pasăre de baltă cu ciocul lung și cu penajul bun.

VERTICAL: 1) Face traversări de râuri. 2) Imediat (reg.). 3) Canele! 4) A-și lega capul cu o pânză frumoasă (reg.). 5) Gol pe dinăuntru.

Dicționar: NEL, OLI.

De la 1-15: numele unui prieten al lui Vasile Alecsandri, cunoscut revoluționar (2 cuv.).

PRIETENUL

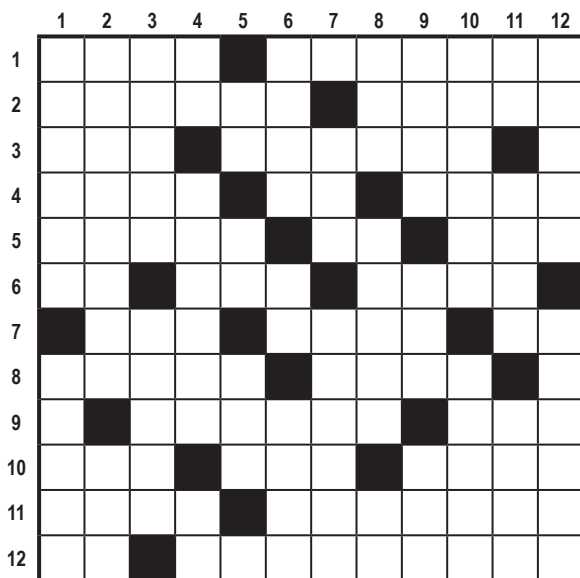
(Frazifon anagramat: $4 + 5 + 4 = 5, 8$)

1. Sat component comunei Samarinești, județul Gorj;
2. Localitate brașoveană, cunoscută pentru apele sale minerale, numită și Tărlungeni; în 1840 satul a fost vizitat de Al. I. Cuza;
3. Afluent al Siretului, în județul Galați, în apropiere de satul Cudalbi.

Scriitor ieșean, unul din întemeietorii „Junimii”, redactor la „Convorbiri literare”, bun prieten cu Vasile Alecsandri, autorul volumului de memorialistică „Amintiri din Junimea” (1842-1932).

ITINERAR

ORIZONTAL: 1) Orașul din Moldova, unde Vasile Alecsandri a locuit o bună bucată de vreme și în care a plasat acțiunea multor comedii, făcând-o titulară pe... Coana Chirița; amintim **Farmazonul din Hârlău, Modista și cinovnicul, Creditorii, Concina, Ginerile lui Hagi Petcu, Boieri și ciocoi** ș.a. – Satul din Ilfov amintit de Chirița cu trimiterea lui Grigore Bârzoii la ospiciul ce a existat acolo în farsa **Cucoana Chirița în balon**, ca să fie lăsată de soț să zboare cu balonul „Ciubăr-Vodă”. **2)** Alt nume dat Troiei sau Troyes amintit în **Fântâna Blanduziei** – Ținutul grecesc din care Horațiu cere să i se aducă verbină și mirt „*să mă-ncunun pe frunte la glasul armoniei*” (**Fântâna Blanduziei**). **3)** Albi, în dialectul istro-român – Țară europeană privită de Vasile Alecsandri cu adâncă simpatie, vizitată în nenumărate rânduri ca turist, student, om politic, și unde, la Montpellier, în 1878, a fost încununat cu lauri pentru **Cântecul gintei latine**. **4)** Râu în Zambia – Elena Negri – Vechiul nume al râului Teverone, ce străbate orașul Tibur, din Latium, amintit de Getta, sclava lui Scaur din **Fântâna Blanduziei**. **5)** Bătrâna contesă cochetă din drama **Zgârcitul risipitor**, a cărei acțiune se petrece la București, în anul 1860 – În câmp! – Vale în Austria. **6)** Centru în Caen! – În acest orașel situat în sud-estul Franței, dar și la Montpellier și Forcalquier aveau loc serbările febrililor, localități ce amintesc de Vasile Alecsandri – Semne. **7)** Gingașa Perillă e „înstrăinată departe”, lângă acest

fluviu din Africa (**Ovidiu**) – Numele vechi al localității de pe malurile Troțușului, indicat de Radu Movilă, vărului său Ștefan, ca cei doi creditori ai lor sunt „*buni de pus în muzeul din castel*” – Indicator de circulație. **8)** Oraș prahovean – La un tatuaj! **9)** „*Pe drumul de costișă ce duce la.../Venea un om cu jale zicând în gândul lui*” (**Sergentu**) – Localitate în Sudan. **10)** Prefix cu sensul „egal” – Lupta dată în acest loc de Lăpușeanu îi este amintită lui Toma Calabaicanul, omul de încredere al Domnului Moldovei din legenda istorică în versuri **Despot-Vodă** – Instrumente muzicale cu coarde ciupite (var.). **11)** Profesorul francez în comedia cu cântece **Chirița în provincie**, amintit de soția lui Grigore Bârzoii în **Cucoana Chirița în balon** (Musiu) – În scrisoarea pe care Vasile Alecsandri i-o trimite de la Mircești, datată 1 decembrie 1879, prințului A. Cantacuzino, amintește de această localitate belgiană nu departe de Namur, unde a avut loc mișcări ale armatei lui Carol Quintul, la care a asistat Despot, eroul dramei istorice, în 5 acte și 2 tablouri. **12)** Eugenia Tudoran – Cunosător al părții poetice care se ocupă cu versificația.

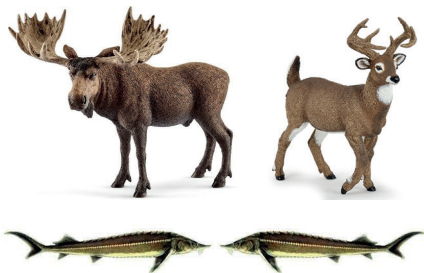
VERTICAL: 1) Țara europeană evocată în comedia scrisă în limba franceză **Les bonnets de la comtesse** – Jupânul din drama **Lipitorile satului**, crâșmar din satul Haramul. **2)** Satul despre care Arbore spune că-i „*baștină de răzăși*” din **Boieri și ciocoi** – Așezare rurală. **3)** Stânca după care se ascunsese Leonaș ca să nu fie prins de jandarmi... – ...și sursa de apă din jurul stâncii indicată de moș Corbu ca să-i păcălească pe urmăritori (nom.; **Crai-nou**). **4)** Intrarea în Iași! – Richard, regele acestei țări, este amintit în notele de la subsol la piesa **Balduin**, avută în proiect de Vasile Alecsandri – Lidia Popa. **5)** Dan Florescu – Asia! – El e sec! **6)** Întinderea de apă în care Veneția, ca o regină, „*se oglindă*” în pastelul **Serile la Mircești** – Fluviu în Italia – **O seară la...**, poezia scrisă la Veneția, în octombrie 1846, dedicată Elenei Negri. **7)** Fiica vornicului Moțoc din piesa **Despot-Vodă**, legendă istorică în versuri, reprezentată la București, în premieră, la 30.09.1879 – Muntele unde a fost pedepsit de zei Prometeu, pentru că a dat oamenilor focul, amintit aluziv de Postum lui Zoil în **Fântâna Blanduziei**. **8)** Valea acestui fluviu european a vizitat-o Vasile Alecsandri împreună cu Paulina, soția sa, în vara anului 1883 – **O primblare la...**, bucata în proză scrisă de Alecsandri când a vizitat mănăstirea Pângărați, a admirat Ceahlăul, a trecut prin apa vijelioasă a Bistriței – Nordul Moldovei! **9)** Loc pe un teren căruia îi corespunde o anumită altitudine pe o hartă – Apă curgătoare – „Asociația Pro Democrația” (siglă). **10)** Fără excepție – Curțile interioare la casele romane. **11)** Cap de tigrul! – Verighetă – Vechi oraș pe coasta Asiei Mici (Lidia) amintit în **Fântâna Blanduziei**. **12)** Istoric român, participant la Revoluția din 1848 (Florian) – Craiul Leheiei, din poemul istoric **Dumbrava Roșie**, inspirat din „O samă de cuvinte” a lui Ion Neculce, învinsul lui Ștefan cel Mare în bătălia din 1487.

Dicționar: ABI, LUMA, INN, ATUA, TEB, LSC.

IUBITA

(Biverb eliptic anagramat:

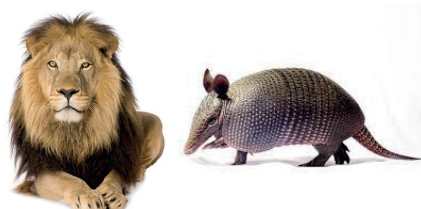
$$4 + 3 + (4) = 5, 5)$$

(Rebo metagramă anagramată:

$$3 + XXXU = 7)$$

S

CRİPTOGRAMĂ

T	U,	A	R	P	E	A	G	E
	C	E	I	R	E	R	T	A
	E	T	D	N	A	S	D	T
	Ș	U	N	V	E,	U	I	Ă
	T	Î	E	I	L	B	A	U
	Ă	C	C	C	U	S	T	L
	I	I	E	I	U	E	U	E
	N	Ș	I	F	L	I	M	U!

Pornind din caseta exterioră și urmând un anumit traseu, aflați primele versuri din poezia „Steluța”, dedicată Elenei Negri, apărută în volumul „Doine și lacrimioare”, 1853.

POETUL

(Biverb anagramat:

$$6, 2, 1; 1, 6 = 6, 10)$$

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5	6
1	11	10	4	3	12	7
2	5	6	14	15	13	8
3	16	9	2	1	18	17

ORIZONTAL:

- 1) Capitală europeană.
- 2) Leziuni ale unor mucoase.
- 3) Pierdere din greutate.

VERTICAL:

- 1) Elev marinar.
- 2) Cuvânt italian în muzică.
- 3) Hormon cortico-suprarenal (abr.).
- 4) Cuvânt daco-getic înscris pe ceramica descoperită la Ocnița, în Oltenia.
- 5) Hamac indian, în Brazilia, împletit din liane.
- 6) „Distrofie endemică tireopată” (abr. med.).

NUMELE POETULUI

(Biverb anagramat: 4 + 4 + 4 + 4 = 6, 10)

Ion

Iosif

Emil

Lupino

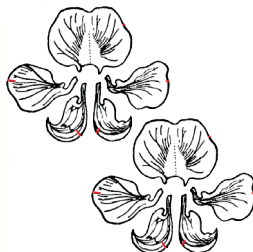
(Biverb metaanagramat: 4 + 5 + XXRXXXX = 6, 10)

V

POETUL ȘI PASTELURILE

(3 + 5 + 7 + 7 + 6 + 6 = 6, 10; 6; 8; 9)

DEZLEGĂRI

P.2: BACAU – GHICA – ANA – SP – STUC – RT – DOINE – EA – CHIRITA – ENS – AIAI – ITALIA – TN – ICI – EM – DACIA – OZN – M – O – URSAN – APA – CO – MIHAI – RR – ADIO – ELEGII – NAISTI – CUZA. **P.4:** MIRCEȘTI – SCOLI – ATENEU – DEPUTAT – RAC – ALBINA – TIA – ILIE – GALATI – EI – AI – LIE – ACARET – ASEARA – HRONIC – G – ONN – BOE – NO – A – ARCAHON – SIRET – HOO – URLET – IMRI – IBLA – RIRIA – AON – TIARA – ROLLA – IC – AE – COMIS – GHICA. **P.6:** MIRCEȘTI – GER – ELENA – ROMANO – RIN – FRANT – AL – IASC – ODE – SCL – MS – OSTASI – HA – E – CATI – CRAI – EMINESCU – N – V – AMAL – R – TATI – ORB – UNIRE – AS – SIRET – NISTRU – LAUTAR – CEBAL. **P.7:** *Poetul:* VASILE ALECSANDRI (Wilde + Ravel + Cassian). **P.8:** *Tatăl:* VLAD – RELI – ANIS – CASE: VASILE ALECSANDRI. *Mama:* LICA – O – EN – ZENO; ELENA COZONI. *Sora:* CATINCA. *Fratele:* SCUND – CANEA – ILARI: IANCU ALECSANDRI. **P.9:** *Poetul:* VASILE ALECSANDRI (vidre + șacal + elani). *Sofia:* PAULINA. *Fiica:* MARIA BOGDAN (măgar + bondari). *Locul mirific:* MIRCEȘTI (scrimeri). **P.10:** *Sculptorul:* ALUPOAEI (oi + leu + iapă). **P.11:** VASILE ALECSANDRI (Slavici + Brad + Lesnea; Scări la vilă. Desen). *Zigzag:* VASC – A – NI – E – S – DR – L – ILEA. *Cronogram:* 1890. **P.12:** SIMION – PERSA – ASTALOS – POPA – BA – CARTEA – O – ACRON – ACTORI – UHAB – PN – ADIO – INARI – LT – CR – P – ENACHE – BIG – APT – ITALIA – A – PITA – UNESCO – URICARU – RADU – CU – ESI – CAUIA. **P.14:** PAPASTATE – A – ANINEANU – IM – LDS – PLAMANI – ERATIC – ODIC – RA – OE – DRAME – MLUN – DOINA – O – RITOR – C – V – ISNA – UMANA – ADIO – CRT – OR – LIT – ARI – BUN – BLANZI – PERA – EA – NINITA – V. **P.16:** PROGRAM – SNOP – LUPAS – ALSARI – ASEL – STURDZA – TARAN – EP – EAT – O – ATEA – ISJ – R – NF – IASI – ADPA – AR – GALITIA – OBOROC – OI – RF – BUM – EHI – RANA – ULAN – IMPARAT – ZENON – IE – ASA. **P.18:** ILIE – COLIBA – LINCOURT – MC – UTI – OZANA – A – ZEMA – AT – PAD – IRAZU – OPERE – IA – UNIRE – HM – RARES – IVII – SAT – RET – ITE – O – EI – LICEE – BANAT – TINCA – ALAUTA – RATA. **P.19:** *Revista:* DACIA LITERARĂ. **P.20:** DINU – SANDA – RA – AVOCAT – PILLAT – CAMINAR – ABOUT – IN – STROICI – RU – A – SION – P – NAI – DP – NICOLAE – R – IRISI – ELA – ZOE – DANIEL – IIA – CT – IG – C – EST – GANE – LOGOFAT – PALAT – ASACHI – RAVASE. **P.21:** *Scriptorul:* NEGRUZZI. **P.22:** ION GHICA (Chioggia); NICOLAE DOCAN (crin + odoleană); CANTACUZINO; COSTACHE NEGRI (Ion Ghica + Stere); KOGALNICEANU (Goga + Liiceanu). **P.23:** ALECU RUSSO (Luca + Sorescu); BANOS – ACELE – CULIC; NICOLAE BALCESCU; IACOB NEGRUZZI (Boca + Zizin + Geru). **P.24:** IASI – MARCUTA – TROADA – IONIA – ABI – FRANTA – R – LUMA – EN – ANIO – IRINA – AM – INN – AE – GAP – URME – NIL – OCNA – LA – MIZIL – ATUA – L – O – VASLUI – TEB – ISO – CIC – ARFE – SARL – DAMPIER – ET – PROZODIST. **p.26:** ELENA NEGRI (elan + ren + cegi); STELUȚA (leu + tatu). *Criptogramă:* Tu, care ești perdută în neagra vecinicie./ Stea dulce și iubită a sufletului meu! *Aritmogrila:* MADRID – ULCERE – SLABIT: BARDUL DE LA MIRCEȘTI. *Poetul:* VASILE ALECSANDRI (sedilă la c, a invers). **P.27:** VASILE ALECSANDRI (Vlad + Iser + Isac + Lane; lini + caras + sardele). *Poetul și pastelurile:* Vasile Alecsandri: Rodica, Floriile, Cucoarele (mac + dalie + narcisa + liliici + leurdă + corole).

Coordonatorul colecției: Serghei COLOȘENCO
Culegere text: Constantin Romete
Tehnoredactare: Bogdan Artene
ISBN 978-606-573-436-4

Apărut: august 2018
Editura SFERA, Bârlad
Str. C. Hamangiu nr. 15
Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad

Plachetă apărută sub egida
Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”
Bârlad